
PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU, 04-09-12

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd Eric M. Jones, (Cadeirydd);
Y Cyngorydd Angela Russell, (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr:- Gwynfor Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes, Dilwyn Morgan, Tudor Owen, Caerwyn Roberts, Mike Stevens, Mandy Williams-Davies, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams, ac Eurig Wyn

HEFYD YN BRESENNOL: Vera Jones (Rheolwr Aelodau – Gwasanaeth Democrataidd), Gareth James (Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu), Ioan Hughes, (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu) a'r Cyngorydd John Wyn Jones, (Aelod Cabinet – Economi).

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorwyr Stephen Churchman, Nigel Pickavance a Robert J. Wright,

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r pwyllgor hwn, a gynhaliwyd ar 26 Mehefin, 2012, fel rhai cywir.

2. RHAGLEN WAITH BLYNYDDOL

a) Cyflwynodd y Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu wybodaeth ynglŷn â fersiwn ddiweddaraf o Raglen Waith Blynyddol y Pwyllgor Craffu hwn. Nododd bod y materion a nodwyd yn adlewyrchiad o'r trafodaethau a gynhaliwyd yn y 'gweithdy' a gynhaliwyd ar 26 Mehefin ar gyfer rhaglennu gwaith y Pwyllgor ar gyfer 2012-13.

b) Cadarnhaodd fod y ddogfen yn 'ddogfen fyw'. Caiff ei chyhoeddi ar wefan y Cyngor gan roi cyfle i'r cyhoedd, yn unol â Mesur Llywodraeth Cymru, i gadw golwg ar y rhaglen waith.

c) Rhoddwyd cyfle pellach i'r aelodau i ystyried cynnwys y rhaglen waith fel y gellid ychwanegu neu ddileu materion.

PENDERFYNWYD:

i) ychwanegu'r materion canlynol i'r rhestr o flaenoriaethau:

- **Dyfodol siopau pentref traddodiadol, banciau a swyddfeydd post;**
- **Tyrbinau gwynt;**
- **Parthau Cadwraeth Morol;**

- **Baw cŵn ac amharodrwydd perchnogion i gadw cŵn dan reolaeth mewn mannau cyhoeddus.**

ii) bod gwybodaeth ynglŷn â'r trefniadau cyfredol, mewn perthynas â dulliau o ymdrin â thrafferthion baw cŵn, yn cael ei gyflwyno yng Nghyfarfod Paratoi y Pwyllgor Craffu hwn.

3. ADOLYGIAD O GYFLENWAD A FFORDDIADWYEDD TAI

'Roedd yr Aelod Cabinet, Cynllunio, y Cyngorydd John Wyn Williams, a'r Rheolwr Polisi Strategol, Tai, yn bresennol ar gyfer yr eitem yma.

a) Ymhellach i adroddiad ysgrifenedig, ymatebodd yr Aelod Cabinet a'r swyddog yn briodol i gwestiynau a sylwadau a gyflwynwyd gan yr aelodau a gwnaed y prif bwyntiau canlynol :

- Nododd yr Aelod Cabinet ei awydd i gynorthwyo'r rhai sy'n gweithio, ond heb fod yn ennill cyflog digon uchel i gael morgais, a hefyd heb nifer digonol o bwyntiau i'w gosod yn uchel ar y rhestr aros ;
- Bod Tîm Opsiynau Tai yn cael ei sefydlu ar 10 Medi 2012 ac yn creu un system o osod tai;
- Bydd y Tîm Opsiynau Tai wedi ei leoli o fewn y Cyngor ond yn gweithredu ar ran y cymdeithasau tai.
- Sefydlwyd y drefn uchod ar ddeddfwriaeth ond bydd ystyriaeth i gysylltiad lleol yn rhan ohoni. Yn ogystal, mae'r drefn yn seiliedig ar y rheidrwydd i'r person fyddai'n cael tŷ fod mewn angen;
- Bod bwriad i gyflwyno gwybodaeth parthed y drefn uchod mewn cyfarfodydd o'r Pwyllgorau Ardal;
- Bod posibilrwydd i'r drefn fudd-daliadau newydd gryfhau ymdrechion i gyflwyno newidiadau fel y byddai tenantiaid yn symud i dai mwy addas ac osgoi sefyllfaoedd pryd y gallai unigolion fyw mewn tai o faint sylweddol;
- Bod Deddf Ddigartrefedd yn sicrhau fod ymchwiliad trylwyr yn cael ei gynnal i'r holl amgylchiadau cyn y caiff unigolion eu hystyried yn wirioneddol ddigartref;
- Bod y drefn o 'rent canolradd' yn cynnig cyfleoedd i gyplau ifanc brynu yn hytrach na rhentu eu cartrefi;
- Bod tai cydweithredol wedi profi'n llwyddiant mewn rhai ardaloedd ac y gellid ymchwilio ymhellach i'r maes;
- Y dylid ymchwilio i'r posibilrwydd o wneud defnydd llawn o dai o fewn y sector breifat sydd ar hyn o bryd yn is-safonol, ac y gellid gwneud hyn gyda benthyciadau yn hytrach na grantiau;
- Bod cynllun benthyciadau blaendal morgais Cyngor Gwynedd wedi ei sefydlu a bod bwriad iddo fod yn weithredol yn yr Hydref eleni. Bydd y cynllun yn cynnwys amodau parthed cysylltiad lleol;
- Bod gwaith yn cael ei wneud i gael tai gwag yn ôl i ddefnydd, ond bod rhaid anelu at welliant cyson;
- Bod ail Swyddog Tai Gwag wedi ei benodi gan Gyngor Gwynedd yn ddiweddar, a bod hyn yn adlewyrchu'r bwriad i sicrhau gwelliant;
- Bod angen ymchwilio'n fanwl i effeithiau Amod Cyfreithiol 106 a osodir ynghlwm â chaniatâd cynllunio fel y gellir cynorthwyo teuluoedd ifanc ac ymdrechu i sefydlu trefn er sicrhau nad yw'r amod yn creu rhwystr mewn perthynas â rhyddhau morgais.

b) Awgrymodd yr Aelod Cabinet y gallai'r Pwyllgor Craffu hwn gynnal ymchwiliad i'r maes tai fel y byddai'n bosib iddynt wneud argymhellion i'r Cabinet.

c) Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelod Cabinet ac i'r Rheolwr Polisi Strategol, Tai am fynychu'r cyfarfod ac am eu sylwadau.

Argymhellion:

1. Gofynnir i'r Aelod Cabinet - Cynllunio, gyflwyno'r manylion am y canlynol i gyflwyno'r manylion am y canlynol i gyfarfodydd y Pwyllgorau Ardal:

a) Rhestr Tai Cyffredin a'r Tîm Opsiynau Tai.

2. Ymchwilio ymhellach i botensial datblygu:

- Tai Cydweithredol a Chorfforaethol;
- Gwella tai yn y sector breifat drwy fenthyciadau yn ogystal â grantiau;
- Effaith Amod Gyfreithiol 106 fel nad yw'n creu rhwystr i ryddhau morgais.

3. Gofynnir i'r Aelod Cabinet - Gofal Cwsmer ddarparu rhestro olyniaeth ffermydd dan berchnogaeth y Cyngor;

4. Bod aelodau'r Pwyllgor Craffu'n ystyried, yn y Cyfarfod Paratoi nesaf, gynnal Ymchwiliad Craffu annibynnol neu weithgor i gefnogi'r Aelod Cabinet – Cynllunio.

4. BALCHDER BANGOR

a) Amlinellodd y Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu'r gwaith fyddai'n gysylltiedig â chynnal ymchwiliad craffu i Gynllun Balchder Bangor.

b) Pwysleisiodd y byddai angen i aelodau'r Grŵp Arweiniol weithio i amserlen gaeth ac y byddai angen ymroddiad llwyr ganddynt er cwblhau'r ymchwiliad yn drylwyr.

c) Eglurwyd y byddai ystyriaeth lawn yn cael ei roi i lwyddiannau a methiannau'r Cynllun ynghyd â'r posibilrwydd o'i ymestyn i rannau eraill o Wynedd gan gynnwys ardaloedd gwledig.

PENDERFYNWYD:

a) Sefydlu Ymchwiliad Craffu i Gynllun Balchder Bangor;

b) Ethol yr aelodau canlynol yn aelodau o'r Grŵp Arweiniol:

Y Cynghorwyr: Eric M. Jones, Mandy Williams – Davies, Gwynfor Edwards, Nigel Pickavance, Dilwyn Morgan a Gruffydd Williams.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00am a daeth i ben am 11:55am.